Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 50 | JERSEY CITY and NEW YORK, | THURSDAY, MARCH 14, 1996 | CENTS 75 ЦЕНТІВ | ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК | ЧЕТВЕР, 14-го БЕРЕЗНЯ 1996 р. | Ч. 50. РІК CIII

ВІДЗНАЧЕНО РОКОВИНИ НАРОДЖЕННЯ Т. ШЕВЧЕНКА

Київ (Р. Р.). — Тут в суботу, 9-го березня, о 12-ій годині в Музеї Т. Шевченка відбулися врочистості з нагоди 182-ої річниці з дня народження Великого Кобзаря. Головував письменник Валерій Шевчук. З промовами виступили Ірина Жиленко, Раїса Іванченко, Володимир Базилевський, Вячеслав Чорновіл та інші видатні діячі культури. Виступили мистецькі ансамблі.

Біля пам'ятника Т. Шевченкові о 1-ій годині по полудні відбулося врочисте покладення квітів з участю Народного Руху України, УРП та інших політичних і громадських організацій. Квіти поклали також керівники української держави, зокрема голова Верховної Ради України Олександер Мороз, прем'єр-міністер України Євген Марчук, голова Київської Міської Державної Адміністрації Леонід Косаківський, міністер оборони Валерій Шмаров, представники Адміністрації Президента, діячі громадських і політичних організацій, письменники, мистці, студенти і звичайні громадяни.

В Київському Державному Університеті ім. Т. Шевченка в год. 2-ій по полудні відбулося вручення дипломів та нагрудних відзнак новим лавреатам шевченківської нагороди, серед яких 20 відомих письменників, публіцистів, художників, композиторів і артистів.

Заступник голови Комітету з державних нагород письменник Юрій Мушкетик вручаючи лавреатам нагороди за 1996 рік, побажав дальших успіхів у справі під-

(Закінчення на стор. 3)

ІСНУЄ ЗАГРОЗА КОМУНІСТИЧНОГО ПЕРЕВОРОТУ В УКРАЇНІ

Київ (Р. Р.). — У вівторок, 5-го березня, депутатська група „Державність" провела конференцію на якій депутат Верховної Ради Богдан Горинь остеріг, що Україна стоїть перед двома небезпеками — зовнішнім і внутрішнім комунізмом.

За його словами, парляментарна група „Державність" вважає, що комуністи є п'ятою колоною, котра виконує вказівки і директиви з Москви. Про тісний зв'язок між комуністами України і Росії свідчить недавній приїзд до Києва парляментарної делеґації Росії у складі представників лівих сил та збирання в Україні підписів Комуністичною Партією за прийняття закону про відновлення СССР.

Група „Державність" вважає, що загроза комуністичного перевороту в Україні є реальною. Депутат Верховної Ради Павло Мовчан сказав, що підставами можуть стати анульовання парляментом конституції України, закінчення дій конституційного договору між Президентом і Верховною Радою або вимоги проведення передчасних виборів після ухвалення нового закону про вибори. На думку П. Мовчана перед керівництвом України постала реальна потреба у виробленні концепції національної безпеки у відносинах з Росією. Однак, зазначив П. Мовчан, Президент України „запізнюється в цій справі".

Президент Б. Клінтон посилює передвиборчу кампанію

Гекенсек, Н. Дж. — У понеділок, 11-го березня, президент Билл Клінтон знову відвідав Ню Джерзі, стейт який завжди відіграє важливу політичну ролю у президентських виборах.

Кілька тижнів тому Б. Клінтон відвідав публічну школу в Юніон Сиsplit, де пропаґував турботи демократів публічним шкільництвом в країні. Цим разом головною причиною його відвідин була справа занечищення довкілля, яка в Ню Джерзі є дуже турбуючим питанням для виборців. Цим разом Президент у своєму виступі перед студентами Ферлі Дікінсон університету в Гекенсек, звинуватив Конґрес, а також і республіканців у політиці, яка сприяє великим підприємствам, а вислідом цього припинення очищення довкілля від небезпечних речовин. Ці завваги Б. Клінтона були також і сиґналом для демократів, щоб саме це спірне питання використати у передвиборчій кампанії, зокрема в Ню Джерзі, де ця справа є дуже актуальною.

Аналітики уважають, що президент Б. Клінтон починає свою виборчу кампанію, з підкреслення дуже важливого питання — занечищення довкілля, в якому республіканці та Конґрес є дуже вразливими, бо не зробили потрібних заходів у цій справі.

Того самого дня Президент відвідав місто Ню Йорк, де його вшанували нагородою визначного американця ірляндського походження.

СЕН. Р. ДОЛ ЗНОВУ СТАВ ПЕРЕМОЖЦЕМ

Вашінґтон. — Провідник сенатської більшости Роберт Дол у вівторок, 12-го березня, знову став переможцем республіканських передвиборів у сімох південних стейтах, включно з такими важливими на кількість делеґатів як Фльорида і Тексас. З цією перемогою Р. Дол здобув понад дві треті з потрібних 996 голосів, для того, щоб бути номінованим кандидатом Республіканської партії у президентських виборах 1996 року.

Виступаючи перед прихильниками у Вашінґтоні, сен. Р. Дол відзначив, що ці їхні вівтіркові зустрічі починають набирати дуже важливо-радісного характеру. Одначе на його думку тепер треба починати зосереджуватись над тим, щоб таким же радісним був також і вівторок ,5-го листопада. Нют Ґінґріч спікер Палати Репрезентантів, на згаданому вічі у Вашінґтоні звернувся публічно до республіканських суперників Р. Дола об'єднати свої сили та спільно вести боротьбу проти президента Билла Клінтона, щоб стати також поереможцями у листопаді.

Стів Форбс, зрозумівши як далеко попереду є сен. Р. Дол, заявив, що коли він не здобуде поважної перемоги наступного тижня у котромусь з індустріяльних західніх стейтів то він відтягне свою кандидатуру. Натомість Пат Б'юкенан, ще раз підтвердив свою настанову змагатися аж до порога конвенції Республіканської партії заплянованої на серпень у Сан Дієґо.

У Фльориді, Теннессі, Міссіссіппі, Луїзіяні, Окла-

(Закінчення на стор. 3)

Ідея реґульованих цін ще живе

КИЇВ. — Перший віцепрем'єр Павло Лазаренко запропонував повернутися до реґулювання цін на більшість товарів і послуг. Цю пропозицію він зробив 11-го березня на традиційній щоденній урядовій нараді.

Цей крок, на думку П. Лазаренка, сприятиме зменшенню дебітно-кредиторської заборгованости українських підприємств. Він не запропонував конкретного механізму відходу від ліберального ціноутворення.

Реакція інших урядовців на таку пропозицію невідома, але на думку незалежних експертів, чутки про спробу повернення до системи реґульованих цін можуть привести до ажіотажного попиту на цілу групу товарів і, як наслідок, приведуть до загального підвищення цін.

Кримський парлямент знову створює напруження

Симферопіль (Р. Р.). — Тут у неділю, 10-го березня, відбулося надзвичайне засідання кримського парляменту, присвячене розглядові Конституційною комісією у Києві 11-го березня проєкту нової конституції України.

Парляментаристи Автономної Республіки Крим вважають, що в проєкті нової конституції України „фактично не лишилося поняття автономії Крим". За словами голови Кримської колеґії адвокатів Володимира Зубарєва, небажання керівництва України надати Кримові достатньо широку автономію і служать імпульсом для напруження на півострові. Він відкинув тезу про те, що причиною загострення є відсутність у Криму сильної влади, зазначивши, що „навіть в умовах найсильнішої влади специфічні кримські фактори матимуть вплив на ситуацію в автономії, а саме, Крим був і лишатиметься російським". Водночас Зубарєв запевнив, що „політика насильницької українізації приведе до ще більшого загострення". Зубарєв сказав, що керівники України дуже помиляються, вважаючи кримських татар проукраїнською силою: „Кримські татари не відмовляться від свого наміру створити національну державу ісламського спрямування".

Лідер партії „Союз в поддєржку Рєспублікі Крим" Серґєй Куніцин по закінченні надзвичайної сесії кримського парляменту сказав журналістам, що Київ має подумати про „адекватне" політичне рішення щодо Криму. За його словами, у проєкті нової української конституції термін „конституція Рєспублікі Крим" замінено на „Статут Кримської автономії". У зв'язку з цим кримський парлямент може проголосити референдум щодо статусу півострова.

Англійці діляться досвідом у проведенні передвиборчих кампаній

Київ (УНІАР). — Застосуванню досвіду Консервативної партії Великобританії у виборчому процесі України був присвячений семінар з питань технологій передвиборчих кампаній, що відбувся 9-го березня.

„Ми вийшли із суспільства, в якому передвиборча кампанія та самі вибори проходили за вказівкою вищого керівництва, — сказав на семінарі голова Руху Вячеслав Чорновіл. — Тепер потрібен цивілізований підхід до передвиборчої кампанії".

В. Чорновіл відзначив, що КПВ „дуже піклується про розвиток демократії та хід передвиборчих кампаній у післякомуністичних країнах, особливо Україні". Він також сказав, що Україна повинна вчитися британського досвіду.

„Україна, на відміну від усіх інших країн колишнього СССР, має всі підстави для того, щоб закріпитися в Раді Европи як одна з найбільших і найвпливовіших країн з чітко побудованими демократичними виборами, — сказав Джефрі Гарнер, один з членів КПВ, які брали участь у семінарі. — Проте існує проблема в проведенні передвиборчих кампаній. Наш досвід допоможе витіснити застарілі комуністичні погляди, які, як заявив Чорновіл, 'панують в українському парляменті'".

Для того, щоб Україна могла використовувати демократичну практику Европи, потрібно навчитися проводити передвиборчі кампанії, які допомогли б кожному громадянинові зробити свій особистий і остаточний вибір, сказала Джовн Гол, інший член КПВ. Це, на її думку, дасть можливість суспільству втручатися в політичне життя країни.

Нова конституція позитивно вплине на українсько-бельгійські відносини

Київ (УНІАР). — Прийняття нової конституції України має надати значний поштовх розвитку як політичних, так і економічних відносин між Україною та Бельгією, заявили 11-го березня представники бельгійської делеґації на зустрічі з Президентом України Леонідом Кучмою.

Делеґація парляменту Бельгії на чолі з головою сенату Франком Сваленом і головою палати представників Раймоном Ланґендрісом перебувала в Україні з офіційною візитою для обговорення двосторонніх відносин.

Випрацювання і ухвалення нової конституції України було темою розмови як з Президентом України, так і головою Верховної Ради Олександром Морозом.

„Нам дуже цікавий досвід Бельгії, — сказав О. Мороз, маючи на увазі бельгійську конституцію. — Зокрема це стосується здійснення прав національних меншин, пристосування европейського законодавства до національного".

Однак вже тепер відносини між двома країнами є добрими, на думку міністра закордонних справ України Геннадія Удовенка. Він висловив задоволення їхнім розвитком, а також сподівання, що ця візита надасть „імпульс і в інших сферах".

Г. Удовенко сказав гостям, що Україна бере активну участь в обговоренні в рамках ОБСЕ моделі загальноевропейської безпеки і виступає за створення в Европі єдиної всеохоплюючої системи, що не була б поділена на військово-політичні бльоки. Ф. Свален сказав, що Бельгія розглядає Україну як значний фактор стабільности в Европі. Він запевнив, що з боку парляменту

(Закінчення на стор. 3)

Концерти Миколи Колесси відбудуться на Фльориді

Нюарк, Н. Дж. (Д. Гординська-Каранович). — Лавреат державної премії України ім. Т. Шевченка, видатний композитор, дириґент, професор Микола Колесса на запрошення Українського Музичного Інституту Америки вдруге прибуває з України до ЗСА. Концерти його музики відбудуться на обидвох побережжях Фльориди: у вівторок, 2-го квітня, в Pilgrim United Church of Christ, 24515 Rampart Blvd., Port Charlotte, початок о год. 2:30 після полудня, та у середу, 3-го квітня, в Saint John's Episcopal Church, 1704 Buchanan Street, Hollywood, початок о 6:30 год. вечора.

Маестро Микола Колесса із авторкою статті.

Два роки тому Україна величаво відзначила 90-ліття від дня народження сеньйора української музики і засновника сучасної української дириґентської школи, з якої вийшли найвагоміші дириґенти України, професора М. Колесси. З нагоди ювілею маестро одержав найвищу в Україні нагороду — Почесний Знак Президента, а ювілейні концерти його музики відбулися в багатьох містах України.

(Закінчення на стор. 3)

В Україні

„ТЕРРА" СПРИЯТИМЕ МІЖНАРОДНИМ КУЛЬТУРНИМ ЗВ'ЯЗКАМ УКРАЇНИ

КИЇВ. — Задля налагодження культурних відносин України з іншими державами створено недержавне громадське об'єднання мистців, мистецтвознавців, кіно- і теледіячів — „Терра". У плянах новоствореного об'єднання — видання часопису, з якого українські мистці могли б довідатися про західні культурні організації та події, конкурси, фестивалі, конференції. Фахівці асоціяції працюватимуть над створенням бази даних про українське мистецтво. З часом вона поширюватиметься через ком'ютерні мережі.

СТВОРЕНО „ДІМ МОЛОДІ"

КИЇВ. — Столична Державна адміністрація ухвалила рішення про створення в Києві „Дому Молоді". Це має бути великий культурно-розваговий комплекс, де молоді кияни матимуть змогу як змістовно відпочити, так і відвідувати різні гуртки і курси. Передбачено, що комплекс стане місцем проведення загальноміських молодечих імпрез: від семінарів і конференцій до студентських балів.

АТОМНІ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЇ ЗБІЛЬШИЛИ ВИРОБЛЕННЯ ЕНЕРҐІЇ

КИЇВ. — Майже 8 блн. кіловатт-годин електроенерґії виробили минулого місяця атомні електростанції України, що на 15 відсотків перевищує пляновий показник, свідчать дані відділу громадських зв'язків Державного комітету атомної енерґетики. Це значно більше, ніж за відповідний період минулого року. На частку атомних електростанцій припадає понад 46 відсотків всієї електронерґії, виробленої в Україні в лютому. При цьому зростання кількости електроенерґії супроводжується зменшенням порушень у праці атомної електростанції. Аварій чи інцидентів, за міжнародною скалею оцінки подій з ядерної та радіяційної безпеки, не було.

ЖУРНАЛІСТИ І ВОЯКИ КОРИСТУЮТЬСЯ НАЙБІЛЬШИМ ДОВІР'ЯМ

КИЇВ. — Найбільше громадяни довіряють засобам масової інформації та Збройним Силам, такий висновок зробили за підсумками соціологічного опитування фахівці центру „Соціяльний моніторінг" Національного Інституту Стратеґічних Досліджень і Науково-Дослідного Інституту Проблем Молоді. Серед владних структур найбільший рівень довір'я опитувані висловили Президентові України — 33 відсотки. Приблизно однакову кількість голосів отримали Кабінет Міністрів — 19.4 відсотка і Верховна Рада — 19 відсотків. Випереджають їх місцеві та обласні органи влади, яким довіряє чверть опитаних громадян.

ПЕРЕЙМЕНОВАНО НИЗКУ ОДЕСЬКИХ ВУЛИЦЬ

ОДЕСА. — Міськвиконком перейменував 45 вулиць міста з метою відновлення історичних назв та увічнення імен борців за державну незалежність України. Тепер тут є вулиці автора першої Конституції України Пилипа Орлика, першого Президента України Михайла Грушевського, голови Центральної Ради Української Народної Республіки Володимира Винниченка, головнокомандуючого Української Повстанської Армії Романа Шухевича, отаманів Чорноморського козацтва Головатого, Чепіги, видатних діячів культури, науки. До 1-го травня будуть встановлені пропам'ятні плити з інформацією про особистості, на честь яких вулиці дістали назви.

ПІДПИСАНО УКРАЇНСЬКО-КАНАДСЬКУ КОНВЕНЦІЮ

КИЇВ. — Міністер фінансів України Петро Германчук і амбасадор Канади в Україні Кристофер Вестдал підписали 4-го березня конвенцію про уникнення подвійного оподаткування. Конвенція набуде чинности після затвердження Верховною Радою України та парляментом Канади. Канада стала 17 країною, з якою Україна підписала таку угоду.

ШАХТАРСЬКІ ПРОФСПІЛКИ ПОСВАРИЛИСЯ

ЛУГАНСЬКЕ. — Луганський обласний робітничий комітет вугільників одноголосно ухвалив рішення вилучити свої підписи під хартією про взаєморозуміння і спільні дії профспілок і робітничого руху. Це сталося тому, що Центральний комітет профспілки вугільної промисловости, очолюваний Віктором Держаком, під час лютневого страйку шахтарів діяв без погодження з Луганським робітничим комітетом і чисто економічні вимоги гірників почали використовуватися у спекулятивних і вузькопартійних цілях партій лівої орієнтації. Другою причиною розколу є ставлення до указу Президента України про структурну перебудову вугільної промисловости. Робітничий комітет вугільників вважає, що ситуацію можна поліпшити не страйками, а конструктивною співпрацею трудових колективів з владою з метою прискорення реформ в галузі.

В АМЕРИЦІ

НАМАГАЮЧИСЬ ЗБЕРЕГТИ єдність Республіканської партії та однозгідність у схваленні кандидатури для президентських виборів 1996 року, відомі республіканські політичні діячі переконують Патрика Б'юкенана і Стіва Форбса, щоб уступили з поля передвиборчої кампанії та віддали перевагу сен. Робертові Долові. П. Б'юкенан, незважаючи на ніщо, заявив відразу, що не має в пляні уступати. До С. Форбса звернулися в цій справі спікер Палати Репрезентантів Нют Ґінґріч і губернатор Ню Джерзі Крістін Тодд-Вітман, але без успіху.

ОДНОТИЖНЕВИЙ СТРАЙК робітників фабрики автомобільного виробництва Дженерал Моторс, де виробляють гамульці для авт, вже починає мати вплив по континенті цілої Північної Америки. Дженерал Моторс вже був змушений закрити 14 фабрик, де монтують автомобільні частини та 16 фабрик, де ці частини виробляють від Ню Мексіко в ЗСА до Ошави в канадській провінції Онтаріо. Страйк 3,200 робітників фабрики гамульців у Дейтоні, Огайо за цей один тиждень спричинили безробіття 58,000 тисяч робітників автомобільного виробництва Дженерал Моторс.

У СВІТІ

„ІСНУЄ ВИСОКА ймовірність, що майбутня комуністична влада, примара якої вже насувається на Росію, натрапивши на труднощі і не маючи необхідних засобів дати з ними раду в демократичний спосіб, може вдатися до вже випробуваних протягом нашої історії методів,—остерігає головний редактор московської „Моєй Ґазєти" Андранік Міґранян. — Через поєднання об'єктивних і суб'єктивних чиників комуністична влада, навіть всупереч власному первісному бажанню, може втягнути країну в хаос громадянської війни, у криваві ідеологічні чистки, а також у нову ізоляцію від зовнішнього світу".

ЧЕРГОВОЮ ЖЕРТВОЮ „чуми XX сторіччя" став знаменитий румунський спортовець Флорін Слевей. Про те, що він заражений вірусом АІДС, Флорін довідався в 1994 році. Лікування в Німеччині не допомогло. Цими днями у Букарешті відбувся похорон Ф. Слевея. Понад 200 разів він виступав воротарем румунської дружини водного польо у найвідповідальніших змаганнях і був членом збірної дружини світу. П'ять разів Ф. Слевей виборював титул чемпіона Румунії, а в 1978 році став чемпіоном світу серед студентів і був проголошений кращим воротарем плянети.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.
Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Нема мови — нема народу

Український письменник, колишній дисидент і політичний в'язень Микола Руденко розповів у газеті „Вечірній Київ" про випадок, щодо якого можна застосувати цей вислів: „Було б смішно, якби не було так сумно". Прийшовши до однієї зі столичних ощадневих кас, відомий усій Україні борець за волю рідного народу, автор визначних філософічних романів і прекрасних віршів, почув, що він мусить тут розмовляти „только на русском язике". Випадок викликав обурення усіх національно свідомих громадян. Київські газети друкували пристрасні відгуки з різних українських міст і сіл. Але на касирку, незважаючи на її українське прізвище Бабич, обурення і відгуки так вплинули, як на мертвого кадило. На свій захист вона сміло заявила: „Єслі в Верховном Совєтє Украини всє будут разговарівать не украинской мовє, тогда і я заговорю". І спробуйте щось сказати на це!

Нібито приватний випадок, а віддзеркалює загальноукраїнську мовну ситуацію. На п'ятому році державної незалежности з гіркотою доводиться констатувати, що ця ситуація недобра і дедалі погіршується. Коли недруги української мови і культури, українства взагалі, в перші рік-два після постання самостійної України з переляку поквапливо переходили на українську мову, логічно очікуючи, що вона має невдовзі відродитися у всій своїй силі та красі, то тепер, користаючись з дивної байдужости українського державного проводу, вони взялися за старе і діють все відвертіше й нахабніше. На території України панує мова чужої держави. Як довго це триватиме?

У спеціяльній заяві з цього приводу пресова служба Всеукраїнського Товариства „Просвіта" висловлює припущення, яке годі назвати безпідставним — що „мовчазне спостерігання з боку влади за обмеженням використання державної мови в Україні є рівнозначне з її підтримкою такого стану, і дозволяє кваліфікувати це явище як елемент державої політики... Чиновники з Верховної Ради, Кабінету Міністрів та Президентської адміністрації не вважають за потрібне спілкуватися державною мовою... Атмосфера, котра панує в коридорах української законодавчої та виконавчої влади, була одним з чинників, який вплинув на те, що у ряді амбасад чужинецьких держав вважають, що в Україні можна обійтися без української мови. А це не що інше, як вплив неповаги до України, зумовлений передусім браком самоповаги українського чиновницького апарату... Стурбованість з приводу обмеження використання в Україні української мови висловив в інтерв'ю для телепрограми „Вікно в Америку" відомий американський вчений і політик Збігнєв Бжезінський. Він сказав, що це може привести до втрати мови взагалі".

Товариство „Просвіта" нагадує українському народові, що 1996 рік — це останній рік, в який, згідно з законом про мову, треба здійснити перехід на державну мову всіх державних служб: „Розвиток української мови повинен вважатися пріоритетним у маштабах всієї країни... Держава мусить виявити наполегливість, щоб відновити повноцінне функціонування української мови в інформатиці, зв'язку, діловодстві, судочинстві, культурі та освіті, на виробництві та в транспорті".

Чи станеться це? Хочеться вірити. Але ми, українці, щось дуже часто в одне віримо, а цілком інше маємо. Україножери тим часом все активніше діють. Зовсім недавно в парляментарній газеті „Голос України" (з 8-го лютого) депутат Верховної Ради Володимир Алєксєєв і доцент Харківського Військового Університету Валерій Тирнов плюнули в очі всьому українському народові, який протягом століть зазнав жорстокого нищення з боку Москви. Вони пишуть, що „відновлення історичної справедливости є жалюгідним" і безперспективним явищем. "Коли Індія здобула незалежність і розпочала самотужки шукати кращого життя, вона зберегла англійську мову як державну", — повчають автори, демонструючи справді жалюгідне незнання світової історії. Росія — не Англія, а Україна — не Індія, де тільки державних мов чотири, а всіх мов у країні понад 200.

Мабуть, у сповненому національним ентузіязмом 1991 році автори сиділи тихо, як миші під лавкою, а тепер вирішили, що настав їхній час — відкинути українську мову на задвірки цивілізації як „другосортну".

Українці всього світу, живімо і діймо так, щоб не українська мова, а огидне антиукраїнство навіки відійшло у минуле!

Н. Н.

ПРЕЗИДЕНТ Л. КУЧМА ДАВ ІНТЕРВ'Ю ДЛЯ „НОВОГО РУССКОГО СЛОВА"

„Свобода" докладно повідомляла про недавню вашінгтонську візиту Президента України Леоніда Кучми (ч. з 27-го лютого) і вмістила головні тези його промови після отримання нагороди Фрідом. Гавз (ч. з 27-го лютого).

Щоб наші читачі могли скласти вичерпне уявлення про цю візиту, варто до вже оприлюднених інформацій додати й ті, що стосуються інтерв'ю Президента Л. Кучми для нюйоркської російськомовної газети „Новое Русское Слово" (з 27-го лютого).

Отже, перше запитання журналіста Едварда Паріянця заторкувало тему конституції. Л. Кучма, між іншим, відповів, що „орієнтовне прийняття конституції заплановано на червень цього року, і я дуже сподіваюся, що це відбудеться", бо „...як же можна обговорювати проєкти, скажімо, бюджету, земельні реформи без правної бази, без чіткого розуміння шляху, яким має намір іти держава?".

Далі Л. Кучма ствердив: „Нам вдалося уповільнити темпи спаду основних економічних показників, а платня в країні в минулому році навіть виросла. При чому, рівень безробіття — буквально долі відсотка. І якщо сьогодні середня платня становить 78 дол. на місяць, то це свідчить, що багато хто працює, скажімо, на двох місцях, або поєднує діяльність на державному підприємстві і на приватному".

Щодо останнього страйку в Донбасі: „Страйк був короткочасним. Нам вдалося розв'язати всі питання. Не розумію тільки, чому Уряд довів ситуацію до критичної точки...".

На запитання журналіста з приводу того, що „багато хто нарікає на утрудненні гостеві візди з України": „Я і не хочу, і не можу закривати очей на корупцію і хабарництво певної частини чиновницького апарату... Хочу запевнити, що складностей з виданням гостевих віз з боку України нема і бути не може".

Відтак назрів запит, особливо цікавий для нас, українців. Власне, не запит, а готова відповідь чи навіть звинувачення. На думку Е. Паріянця, „слабкості в економічній ділянці все частіше використовується націоналістами" і „...першим об'єктом нападів з боку людей цієї категорії стали жиди".

Л. Кучма: „Я вже не один раз говорив, що серед моїх друзів є люди різних національностей. Можете уявити мою огиду до націоналізму і найбільш яскравого його прояву — до антисемітизму... Втім, я певний, що в моєму народі антисемітизму нема. Його навмисне створюють і використовують кола, які не знаходять інших шляхів у боротьбі за владу".

До теми міжнаціональних стосунків Л. Кучма вернувся ще раз, коли журналіст поцікавився зовнішньою політикою української держави. Відповідь Президента: „До Росії, до росіян я завжди ставився і буду ставитися з любов'ю. З росіянами, поляками, жидами, татарами я ріс разом, вчився, працював. Мені близькі російські мова і література... Взаємозв'язок з Росією — не лише історична, але й геополітична, макроекономічна структура. Якщо я кажу про дві державні мови, то не тому, що хочу комусь догодити, а тому, що в наших умовах — це реальність, з якою слід рахуватися. Мешканці західної частини України спочатку докоряли мені, що я, мовляв, віддав Росії севастопільську військово-морську базу. Але елементарна логіка підказує: Росія — морська держава, вона ніколи не віддала б виходу до Чорного моря... Так, Росія зберігає військово-морську присутність у Криму. Але ж американські бази в Японії не загрожують суверенітетові цієї країни!"

Щодо Б. Єльцина і майбутніх президентських виборів у Росії: „Я був би радий продовжувати співробітництво з Борисом Нілолаєвічем. Думаю, що його становище — міцніше, ніж стверджує преса... Загалом доля такого велета, як Росія, нікого не залишає байдужим і не може не позначитися на розвитку світової спільноти в цілому. Та й Україна давно вже відмовилася від ролі буферної держави, яку для неї передбачали. Ніщо і нам не заважає посісти своє місце, йти своїм шляхом. Сильна Україна потрібна Росії, сильна Україна потрібна країнам Центральної Европи. Сильна Україна потрібна й нашим заокеанським партнерам як гарант стабільности у Старому Світі".

Олександер Серафин

ЕКОНОМІЧНА ІЗОЛЯЦІЯ — ПОЛІТИКА П. Б'ЮКЕНАНА

Дійсно, справа звільнення працівників не є новим предметом дискусій у виборчій кампанії. Про це була мова перед виборами 1988 року. Всупереч цьому, Б'юкенан вдарив у болюче місця виборців — їхнє економічне буття. Своїми виступами перед виборцями він зробив вільну торгівлю причиною економічних тривог американських громадян і зменшення американського впливу в світі.

Торгівля не була дискутована в минулому між республіканськими кандидатами, бо їхня партія беззастережно обороняє вільну торгівлю, почавши після Другої світової війни. Жвава дискусія торгівлі перед виборами в Ню Гемшир є виявом розбіжностей між республіканцями у Вашінгтоні стосовно адміністрації державної економіки.

Торговельна угода між ЗСА, Канадою і Мехіко (НАФТА) була укладена за Адміністрації Буша, а затверджена Конгресом вже за Адміністрації Клінтона. Метою цього договору було значно знизити тарифи на багато виробів протягом 15 років, почнаючи від 1 січня 1994 року, і дати американським виробникам 90 мільйонів заможних мехіканців.

Впливи на торгівлю між країнами є різні і ніколи не буде ясного образу стосовно впливів НАФТА. „Існує фікція, що особисті заробітки в ЗСА знизилися, відколи НАФТА ввійшла в дію; в дійсності вони піднялися", — сказав М. Кантор, американський представник торгівлі. На думку Джефрі Гартена, колишнього заступника секретаря Департаменту торгівлі, „НАФТА стала дзеркалом нашої політичної дилеми стосовно торгівлі".

Вже після виборів у 1994 році почалися виступи республіканців проти генеральної угоди в питаннях торгівлі і тарифів (ГАТТ), яка обговорювалася в Конгресі і яку затверджено в грудні 1994 року. Світова організація торгівлі (СОТ) була створена угодою ГАТТ. Завданням СОТ є наглядати над тією угодою і вирішувати диспути в міжнародній торгівлі. СОТ почала діяти з початком 1995 року. Кожний її член-країна має один голос, з чим не годиться Б'юкенан.

Заяви Б'юкенана знайдуть прихильників у певних частинах країни, але його політика матиме негативні наслідки для ЗСА. Наприклад, економіка Мишигену, підсилена угодами НАФТА і ҐАТТ, дійсно розвивається.

Значний відсоток республіканців віддав останніми тижнями свої голоси за Патрика Б'юкенана, одного з провідних республіканських кандидатів на президента ЗСА. Вони були приваблені його економічною програмою, головні точки якої є такі:

* Накласти тарифи у висоті 40 відс. на імпорт з Китаю і 10 відс. на товари з Японії, а також „соціяльні тарифи" на імпорти з країн, що розвиваються.
* Виступити з НАФТА — торговельної угоди між ЗСА, Канадою та Мехіко — і СОТ — Світової організації торгівлі.
* Змінити податкову систему і ввести загальний податок у висоті 17 відс. на особисті прибутки, після відтягнення заставного відсотка та пожертв на харитативні цілі.
* Збалянсувати державний бюджет до семи років, без пошкодження медичного забезпечення (медікер).
* Утримати поточну мінімальну зарплату в сумі 4.25 дол. на годину.
* Усунути податки на спадковість родинних підприємств, фермів і майна вартістю нижче п'ять мільйонів долярів.

Три місяці тому найбільше розголосу було про зменшення федерального Уряду і збалянсування державного бюджету. Останніми тижнями головну увагу присвячено торгівлі, особистим податкам і, до певної міри, великим корпораціям та їхній причетності до затрати робочих місць в ЗСА, головно добре платних.

Пропоновані Б'юкенаном тарифи на імпорт з Японії, Китаю та інших країн могли б пошкодити Мишигенові. „Це було б особливою трагедією для Мишигену — після болючих наслідків перебудови, ставши конкурентним і глобальним експортним гігантом — жити з політикою, пропонованою Б'юкенаном", каже Марина фон Нойман-Вайтман, професор Мишиґенського університету і колишній головний економіст Дженерал Моторс.

Деякі головні факти про економіку Мишигену:

* Експорт створив 570,000 робочих місць. НАФТА спричинила втрату лише 1,564 робочих місць.
* Експорт трьох великих автомобільних фірм становитиме цього року приблизно 500,000 машин, понад 1,400 відсотковий ріст від 1986 року.
* В Мишигені мають свої філії 1,500 чужоземних фірм. Найбільше у цьому числі є японських — 291 окреме місце бізнесу.
* Безробіття в Мишигені становило лише 5.4 відс. в 1995 році, найнижче від 1960-их років.
* Майже 4.5 млн. мешканців стейту працювало в 1995 році, найбільше за останні 25 років.

Доступ мишигенським фірмам до азійських люкративних ринків був би заблокований. Це, в свою чергу, мало б вплив на займання в стейті і на вартість акцій, які є підставою пенсійних фондів. Тарифи на японський і

(Закінчення на стор. 4)

Марта Тарнавська

Проблеми німецького ПЕН–Клюбу

Міжнародний ПЕН — це світова організація письменників. Англійські ініціяли PEN — це скорочення від слів „Poets, Essayists, Novelists" — і так сама назва визначує, що ПЕН об'єднує в своїх рядах поетів, прозаїків і критиків.

ПЕН має свої національні осередки у близько 100 країнах світу. Міжнародний ПЕН відбуває регулярно свої конґреси і має свій окремий чартер — своєрідну міжнародну конституцію літераторів. У чартері ПЕН висловлені такі засадничі постуляти: література — національна за своїм походженням, але вона не знає кордонів і є спільною власністю всього людства. Її треба берегти від політичних пристрастей, зокрема ж у час війни. Члени ПЕН зобов'язані вживати свій вплив для злагоди відносин між народами, для поборювання расової, клясової і національної ненависти і дискримінації. ПЕН обстоює принцип необмеженого вислову вільної думки і виступає проти всякої цензури у час миру.

Україна стала офіційно членом Міжнародного ПЕН в листопаді 1989 року. Раніше українські письменники могли належати хіба до таких осередків, як, наприклад, канадський, або до осередку екзильних письменників, який існує в Америці. Постуляти ПЕН давали змогу українським письменникам-емігрантам боронити прав своїх колег-письменників в Україні, звертати увагу цілого світу на переслідування, що мали місце в Совєтському Союзі. У висліді цих акцій окремі національні осередки ПЕН проголошували час-від-часу українських письменників-дисидентів своїми почесними членами, а на міжнародних конґресах ПЕН часом були і резолюції з протестами проти арештів і переслідувань в Україні.

В журналі „Transition", що його цього року почав видавати дослідний інститут OMRI (Open Media Research Institute), появилася в числі за серпень 1995 року цікава стаття про проблеми з осередками ПЕН у Німеччині. Автором статті є Jan Cleave. Виявляється, що в Німеччині і досі існують два осередки ПЕН — східній і західний. П'ять років після об'єднання Німеччини переговори для об'єднання в одне цих двох осередків не принесли ніякого бажаних успіхів, незважаючи на натиск від централі Міжнародного ПЕН у Лондоні. В західньому осередку ПЕН, що об'єднує майже 500 німецьких письменників, членами є також колишні втікачі із Східної Німеччини. Вони є в перших рядах опонентів об'єднання обох осередків. Вони вважають, що східній осередок ПЕН не дотримувався постулятів міжнародного чартеру, що йому треба дати звіт про свою співпрацю з комуністичним режимом. Деякі німецькі письменники заявили, що у випадку об'єднання вони волять зрезиґнувати з членства в ПЕН-Клюбі, радше ніж засісти за один стіл з „шпигунами, доносчиками і шубравцями". Прихильники об'єднання стоять на становищі, що сталінських колябораціонистів треба поступово реінтеґрувати у суспільство, так як це сталося після війни із гітлерівськими колябораціонистами, і що не всі члени східнього ПЕН несуть колективну відповідальність за минуле, що не всі були „доносчиками, які писали на доносчиків". Існує ще третій німецький осередок Міжнародного ПЕН — це письменники, які пишуть німецькою мовою і живуть за кордоном. Цей закордонний німецький осередок ПЕН, який також бере участь у суперечці, висловився недавно проти об'єднання східнього і західнього осередків. Гострі дебати у німецькому ПЕН заторкують болючу проблему, яка існує в усіх посткомуністичних суспільствах.

Дмитро Павличко

Співчуття

Де ви, грузини, де ж ви, дагестанці,
Чечня розп'ята вже; прийдіть вночі
Поглянути, бо скоро (завтра вранці)
І вас розпнуть на крицянім мечі.

Вгородять довгі цвяхи в руки й ноги,
День заридає, мов гірська ріка.
І будете висіти вздовж дороги,
Неначе однодумці Спартака.

Москва криваво ножицями крає —
Підрівнює краї, мов бахрому;
Але Спартак за повстання вмирає,
А ви вмрете за співчуття йому.

За співчуття, котре не варте й кулі,
Ми всі загинем, чуєте, ми всі —
І ви також, мої брати поснулі,
Мов на подушці, на м'якій сльозі!

1.05.95

Лариса Боженко

ПРОЩАННЯ З ПОЕТОМ

III

Я вчитувалася в поетові вірші і степлювалася душею. Їхня музика розбризкувала осяйні спалахи буття, особлива ліричка настроєвість омивала літеплом, витворні образи пройняли самобутністю, неповторністю. В уяві кожного поета зринає своє світобачення, що втілюється в лише йому притаманні словесні озвучені барви, художні образи. Тому талановиті вірші, як усмішка чи скорбота в очах, не однакові:

Оголилась дика груша в полі,
Деркачами поле огляда.
Носить осінь дички у приполі,
Жовтокоса, спіла, золота.
В танок листя кине рудувате,
Усміхнеться синню вдалині.
Вся в дощах заходить в кожну хату,
Вся весіллям зустрічає дні.
І в коморі дички на солому
Висипала мокрі і тверді.
Тихо щезла на полях знайомих,
Попливла в туманах по воді.
Випав сніг на стомлені дороги,
Завихрився вітер у воріт,
Місяць блідо виглянув з-за рогу,
Задивився на зимовий цвіт.
Нагадали про гостинну осінь
Гнилички солодкі, запашні.
Сняться часто скошені покоси,
Де в багрянцях розцвітали дні.

(„Осінь")

Висловлюючи власний погляд на сутність поетичної творчости, письменник вбачав суть справжнього поета-лірика в тому, „що він уміє в схронах своєї наболілої душі творити зорові образи, які сприймає і розуміє кожна думаюча людина. Зі священних річок, гаїв, розлогих лугів та сонцесхних піль поет збирає посіяні трудівником рідної землі цілющі зерна. Віра в людяність, довір'я до України, її краси, величі тримає і мене на цьому світі".

Втопкалися терпкі гіркоти років, зточилася здоров'я міць, згасла, мов відлуння, розпука, але не затьмарилася снага струдженого серця облудою помсти, не зруйнувалася гризотами злости, не розпорошилася суєтністю нудьги. Письменник здобувся втекти від прикростей буття, просвітліти у замиренні з тим, що доля йому скреслила. Береги життя не стримали плину свавільних і неспокійних вод поривання його душі. Завжди у творчих шуканнях, письменник сувіттям ясних думок клав на папір білу радість віршованого і прозового рядка. Трагізм долі поета надто відчувається у співвідношенні минулого і сучасного: ще тоді, замолоду, філософічно порушуючи глибинні життєві проблеми, виразно окреслюючи свої суспільно-творчі позиції, Юрій Буряківець у вірші „На Батьківщині" по-пророчому зронив: „І тільки знаю, що не в цій землі моїм кісткам приречено лежати".

Юрій Буряківець створив чимало літературних героїв, колоритних постатей із заглибленням у їхню психологію, які діють правдиво в різноманітних життєвих обставинах. У його творах є багато сторінок, написаних талановито, людинознавчо, пізнавально. У романах „Пашпорт на Україну", „Рум'яний Влес" та інших доцільно вплетені натхненні описи старовинних свят, українських народних та релігійних звичаїв. Твори Буряківця зігріті добрим його серця, пройняті вірою у милість Господа і щастя України. Від 1946 року письменник видрукував понад п'ятнадцять книжок поезій і проз, серед них — збірки віршів „Слово про Україну", До вершин Духа", „Зірниці", „Виноградник", „Серця палкого тепло", „Листки соняшника", „Рідного краю галузка", романи „Нездоланні", „Право на велику дорогу", „Ластів'яною трасою", „Переломи", „Співучі дощечки". Частини були і його виступи та публікації на сторінках „Феніска", „Визвольного Шляху", у часописах „Вільний Світ", „Новий Шлях", „Українські Вісті".

Всім своїм душевним стримом, духовими струменями потічками, кревними, проплакано-натомленими, але незборенними і нестишеними відстанню і часом летів письменник в заокеання до батьківщини. Незгасною церковною свічкою пломеніла у видолинку серця його невмируща любов до рідного краю, віючи від горіння чистою радістю: „Хай у рідним краю пропаде непогода і промінням дзвенять, розливаючись, води".

Разом із видатними, щирими творцями художнього слова, носіями нашої духовности, Юрій Буряківець є гідним представником українського духу. Його безкорислива праця завжди була скерована для добра і на користь нації. Чесне життя своє письменник прожив для народу, несучи людям свою відкриту душу. Тож нехай Хрест Милосердя і нашого вдячного спомину буде йому вічною пам'яттю!

Переможці пишуть історію

Такими словами почав свій виступ на презентації четвертого тому Енциклопедії Української Діяспори, яка відбулася в Чикаґо, віцепрезидент УККА Орест Бараник.

— Яких переможців ви мали на увазі? — поцікавився я у промовця після закінчення імпрези, яка, до речі, пройшла цікаво і надовго залишиться в пам'яті її учасників.

— Гадаю, що не важко здогадатися, про кого я вів мову, — відповів мій співбесідник. — Звичайно же, про українців діяспори, які, долаючи величезні труднощі, не тільки призвичаїлися в краях поселення до нових умов життя, але пішли в своєму розвитку далі, успішно долаючи висоти світової науки, техніки, культури, мистецтва, не забуваючи при цьому національної спадщини, тобто мови, звичаїв та обрядів.

Д-р В. Маркусь

Переконливим свідченням того є видання власної енциклопедії, яка є об'єктивним показником високого інтелектуального рівня, здобутого українцями-емігрантами, які у свій час в силу різних причин змушені були залишити рідні землі і податися у білий світ...

На відміну від визнаних і відомих універсальних видань, якими є Британська Енциклопедія (ЗСА та Англія), „Великий Брокгауз" (Німеччина) та „Великий Ляруссе" (Франція), Енциклопедія Української Діяспори носить реґіональний характер, четвертий том якої присвячений українцям, які мешкають в Австралії, Азії та Африці.

Та повернемося до початку презентації енциклопедії, яка відбулася 25-го лютого в Українському Культурному Центрі в Чикаґо. У прикрашеній залі зібралися діячі церкви, лікарі, вчителі, художники, бизнесмени. Із вступним словом до присутніх звернулась голова Громадського комітету проведення цієї імпрези, редактор газети „Нова Зоря" Іванна Горчинська.

Далі керівництво вечером перейняв відомий громадський діяч Юліян Куляс, який є одним із спонзорів видання енциклопедії. Він запросив до слова генерального консула України в Чикаго Віктора Кирика.

Український дипломат сердечно поздоровив всіх, хто причетний до появи на світ австралійського тому енциклопедії, назвавши цю подію історичною в житті українців, які зараз мешкають на всіх континентах світу, в тому числі на шостому, тобто антарктичному, де почала діяти українська дослідна станиця.

Генерального консула змінив на трибуні гість із столиці України, доктор історичних наук Володимир Трощинський, який розповів про участь наукових та технічних працівників Києва у підготові до друку та випуску первенця багатотомного видання Української Енциклопедії Діяспори.

З великою увагою вислухано виступ головного редактора видання академіка Василя Маркуся, який докладно говорив про задум Енциклопедії, як народжувався четвертий том, яка ведеться праця над дальшими виданнями. Канадський том — один з найбільших (за числом другий) буде виданий у двох книгах, в яких знайдеться понад 3,500 гасел (назв) з кількома сотнями ілюстрацій та кільканадцятьма мапами. Він охоплюватиме в історичному пляні понад століттє минуле української громади в Канаді.

З зацікавленням переглянули присутні відеофільм про те, як пройшла презентація Енциклопедії у Києві, пояснення давала активна учасниця праці над четвертим томом д-р Дарія Маркусь.

Під час імпрези були оголошені поздоровлення, які надійшли у зв'язку з виходом у світ австралійського тому.

Анатолій Гороховський

Відзначено...

(Закінчення зі стор. 1)

несення національної культури та розбудови держави. З привітальними промовами виступили: керівник служби Президента України з гуманітарних питань Василь Кремінь; відомий літературознавець, академік Жулинський; депутат Верховної Ради Георгій Филипчук; композитор Леся Дичко та багато інших.

У Національній Опері України відбувся урочистий вечір, присвячений 182-ій річниці з дня народження Т. Шевченка. Участь взяли О. Мороз, Є. Марчук, міністер культури та мистецтва Д. Остапенко, Ю. Мушкетик, В. Дрозд та нові лавреати нагороди ім. Т. Шевченка. Промовці засвідчили, що талант Т. Шевченка — невичерпний і завжди надихатиме український народ на боротьбу за життя і справедливість.

Урочистості закінчилися великим святковим концертом і мистецьким читанням творів Шевченка.

У Будинку Культури „Славутич" 5-го березня також відбувся врочистий вечір, присвячений народженню Т. Шевченка. Виступили Раїса Іванченко, Микола Руденко, Павло Мовчан, Олесь Лупій та багато інших видатних діячів культури. Промовці зазначили, що для утвердження української державности і державної мови ще зроблено дуже мало.

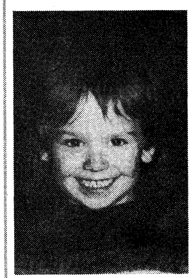
В селах Моринці і Шевченкове на Черкащині, де народився і провів дитинство Т. Шевченко, відбулося вшанування Великого Кобзаря і покладання квітів на могилу матері поета. Відбулися святкування і в Черкасах.

На Чернечій горі у Каневі відкрито виставку „Шевченкіяна В. Касіяна"; там звучали вірші Т. Шевченка та музика на його твори.

Наступного дня, 10-го березня, на могилі Т. Шевченка та в церквах України відправлено Панахиди.

Відзначення шевченківських днів пройшли у всіх областях України.

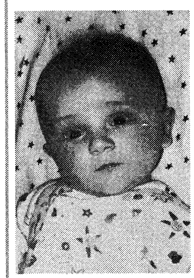
Нові члени Українського Народного Союзу

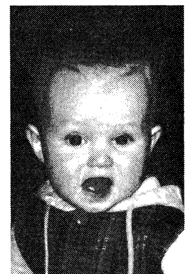
Андріян Вініярський, син Олени і Маркіяна Вініярських, новий член 277-го Відділу УНСоюзу в Гартфорді, Кн. Вписали свого синочка Андріяна в члени УНСоюзу тато Маркіян і мама Олена Вініярські.

Каріна Вініярський, доня Олени і Маркіяна Вініярських, нова членка 277-го Відділу УНСоюзу в Гартфорд, Кн. Вписали свою доню Каріну в члени УНСоюзу тато Маркіян і мама Олена Вініярські.

Семчик Августин Нора, син Ольги і Стефана Нора, наймолодший новий член 345-го Відділу УНСоюзу в Міннеаполіс, Мінн. Вписала свого внучка Семчика в члени УНСоюзу бабуся Марія Пундик-Смага. Світлина Семчика в члени УНСоюзу прийшла з віршиком: „Із радости задумався, як віддячитись бабусі Марії Пундик-Смазі за таку гарну полісу в Союзі. Обіцяю, підросту буду астронавтом і в простір полечу".

Александер Чарлз Луцік, син Анджелі і Стефана Луцік, новий член 345-го Відділу УНСоюзу в Міннеаполіс, Мінн. Вписала свого внучка Александрика в члени УНСоюзу бабуся Марія Пундик-Смага. Світлина Александрика є з таким віршиком: „Гей, я радісно гукаю, що добру полісу в УНСоюзі маю. Полісу бабуня Марія Пундик-Смага придбала, на многії літа їй співаю".

Концерти...

(Закінчення зі стор. 1)

У зв'язку з винятковим значенням цієї мистецької постаті два роки тому УМІА взяв на себе місію ширше донести його творчість до західньої півкулі, що має велике значення у формуванні пізнання України і української культури на найвищому рівні. Стараннями УМІА, Концертового комітету і завдяки широкому спонзорству української громади та організацій вшанування ювілята відбулися в ЗСА в Ню Йорку і Філядельфії восени 1994 року і пройшли при переповнених залях, таких, як Вейл Рісайтал при Карнегі Голл та інших.

Управа Українського Музичного Інституту Америки вважає, що концерти такого високого рівня повинні відбуватися не лише в більших центрах, але й бути доступними для шанувальників української музики і в інших місцях більшого скупчення українців діяспори. Тому вирішено на цей раз донести мистецтво Миколи Колесси до нашої великої громади на Фльориді. Як і два роки тому, концерти М. Колесси на Американському континентіноситимуть особливий характер з уваги на те, що тут проживає багато колишніх учнів ювілята.

У концертах візьмуть участь видатні музики, солістка Сіті Опери в Ню Йорку Оксана Кровицька, сопрано, і славний піяніст Микола Сук. Під час цих імпрез відбудеться зустріч із самим композитором.

Концерт у Порт Шарлотт відбудеться при сприянні Українського Релігійно-Культурного Осередку св. Андрія в Норт Порті (голова — Роман Шраменко) та місцевого 56-го Відділу Союзу Українок Америки (голова — Марія Білинська). У Голливуді концертом займається місцевий Відділ Українського Конгресового Комітету Америки (голова — Роман Балабан).

Квитки на вищезгадані концерти можна придбати: в околиці Норт Порту — у Лідії Белендюк (941) 426-4049, Зої Филипович (941) 426-4102 та Іванни Костишин (941) 426-9734; в околиці Маямі-Голливуду у Катерини Годівської (305) 989-3420, Романа Балабана (941) 925-8432 (веч.) та Леоніда Гусака (305) 426-9039. Квитки теж будуть у продажі при вході до заль.

Перебування маестра М. Колесси на Фльориді буде також пов'язане із лікуванням, яке йому, особі такого поважного віку, є необхідне і недоступне в Україні.

Український Музичний Інститут Америки звертається до українських організацій, широкої громадськости — усіх шанувальників української культури — із проханням стати співспонзорами вищезгаданих концертів, щоб уможливити УМІА покрити видатки (біля 11,000 дол.), пов'язані із винаймом заль, фортепіянів, подорожей М. Колесси та виконавців, реклями, забезпечення і т. д.

Імена усіх меценатів будуть подані у брошурах концертів. Фінансові пожертви можна відтягати від податку. Чеки ласкаво проситься виписати на „M. Kolessa Concert Fund", конто 51596, і висилати до Ukrainian Self Reliance FCU, P.O. Box 7133, North Port, FL 34287.

Канадський інженер висилає технічні книги в Україну

Канадський інженер і його родина вирішили здійснити проєкт — допомогти технічними книгами, майбутнім інженерам України. Володимир Музичка, інженер із Вінніпеґу зорганізував понад 350 кілограмів англомовних книжок технічного змісту для середньої школи у Львові.

Львівський Фізико-математичний ліцей приготовляє кращих студентів для політехнічних вузів і як заявив інженер Музичка: „Вони становлять нове покоління дослідників, інженерів і менеджерів самостійної України. Україна, із понад 52 млн. населенням, належить до найбільших країн Европи, тепер знаходиться в дуже складних економічних обставинах".

У 1994 році інж. В. Музичка добровільно зголосився співпрацювати дорадником Міської Ради м. Львова у питанні розвитку менших електростанцій у Карпатах. У тому самому часі він відвідав Львівський Ліцей, під час зустрічі зі студентами він мав нагоду прислухатись до їх питань. За словами інж. В. Музички: „Це неймовірно здібні студенти в яких великий потенціял необхідний у відбудові Украї-ни".

Інж. В. Музичка бажає підтримати цей потенціял. Він зауважив, що студенти також вивчають англійську мову, та іноді відсутність матеріялів їх знеохочує. Покищо студенти не мають доступу до західньої технічної літератури.

На думку інж. В. Музички, проєкт має окреслені завдання. Ці книжки і підручники дадуть студентам нагоду запізнатися з англомовною термінологією, а це відкриє їм двері до широкої технічної інформації Заходу. Це також прискорить перехід України на західню технологію і методи, що наблизить її до світового рівня.

Він надіється, що цей проєкт спонукає інших піти цим шляхом, бо важко йому уявити, як можна відбудувати державу, коли школи — кузня майбутнього — немають підставових засобів. Саме тепер Львівський Фізико-математичний ліцей як і більшість шкіл в Україні відчувають недостачу паперу, олівців, нехажучи про комп'ютери, зірокси, підручники англійської мови тощо. На думку інж. Музички, було б корисним для обох сторін, якби наладнався обмін студентів середніх шкіл Канади й України. Він сподівається, що канадські педагоги підтримають цю думку.

Уживані книжки подарувала Бібліотека політехнічного факультету Манітобського університету з допомогою проф. д-ра Дімос Полізойс, а інж. В. Музичка зорганізував збірку і пересилку книжок в Україну. У тому ділі радо допомагала йому найближча родина, дочка Моніка, син Олександер, та зокрема батько Франко, який маючи довголітній досвід у висилці посилок в Україну, їх гарно пакував і адресував. Завдяки першій пожертві тутешнього Клюбу Українських Професіоналістів і Підприємців уже одну третину книжок можна було вислати. Для дальшої висилки потрібне зрозуміння і додаткова допомога нових прихильників. Варто додати, що Осередок Української Культури й Освіти погодився адмініструвати збірку на ту ціль.

Усі жертводавці отримають посвідку від податків.

Охочих допомогти фінансово цьому проєктові просимо писати: The Ukrainian Cultural and Educational Centre of Winnipeg — Oseredok, — Enghlish Language Technical Books to Ukraine Fund, 184 Alexander Ave., East, Winnipeg, Man. R3B OL6.

Н. Н.

Українські викладачі підприємництва студіюють у Філядельфії

Викладачі підприємництва львівських та донецьких вищих шкіл разом з викладачами Ла Салл університету у Філядельфії.

Візита викладачів з України до ЗСА є першим етапом довготривалої програми партнерства між львівськими й донецькими вищими учбовими закладами в Україні та університетом Ла Салл у Філядельфії, що працює над втіленням цієї програми разом з консорціюмом місцевих освітніх інституцій, серед яких є Пенсильванія, Темпл і Дрексел університети. Таке починання стало можливим завдяки ґрентові в сумі 1,000,000 дол. Американської агенції міжнародного розвитку (USAID), виділеного для шкіл-учасниць через Міжнародну комісію досліджень та обміну (IPEX).

В часі своїх інтенсивних тримісячних курсів 14 вчителів бизнесу з Донецького і Львова вивчають американські методи підготови навчальних плянів, методи ринкової аналізи, передачі технологій та розвитку малого підприємництва.

Олексій Опанасюк

ЧЛЕН КООРДИНАЦІЙНОЇ ради політичного бльоку „Третя сила" Олеґ Румянцев сказав в розмові з журналістами, що хоч ще не вирішено, хто від бльоку стане кандидатом на пост президента Росії — відомий лікар-офтальмолог чи генерал Алєксандр Лєбєдь, „ми матимемо досить сили, щоб позмагатися з Єльциним за вхід у другу туру виборів". Щодо участи генерала Александра Руцкого, то О. Румянцев відповів, що „ця справа ще неясна, бо Руцкой одного дня говорить одне, а наступного — інше". Переговори з Міхаїлом Горбачовим також закінчилися безвислідно, оскільки, на думку О. Румянцева, „колишній президент СССР викликає відторгнення у масовій свідомості". „Створенню бльоку Третя сила навмисне чинилося великі перешкоди, але саме це й переконало нас, що ми стоїмо на правильному шляху, що нас мають за поважних конкурентів",— підкреслив О. Румянцев.

У ПОНЕДІЛОК, 11-ГО БЕРЕЗНЯ, Державний департамент повідомив, що відмовлено в'їзної візи Маркусові Вольфові, колишньому керівникові закордонні розвідчої сітки комуністичної Східньої Німеччини. Речниця згаданого департаменту Ненсі Бек, сказала, що рішення базовано на існуючому законі, котрий забороняє видачу візи тим чужинцям, „які були причетними до терористичних акцій", а будучи заступником міністра державної безпеки він був одним із тих, які вирішували про діяльність розвідчої служби. М. Вольф, який хотів приїхати до ЗСА для обговорення з американським видавцем справи видання своїх споминів, категорично заперечив ці звинувачення та має в пляні внести відклик, щодо такого рішення Державного департаменту.

Крутянський апель в Чикаґо

У Чикаґо Молодеча рада при Відділі УККА організує кожного року крутянський апель, в якому беруть участь члени Пласту, СУМ, ОДУМ і учні школи українознавства Т-ва „Рідна Школа".

Цього року такий апель відбувся в суботу, 27-го січня, в авдиторії школи св. о. Миколая. Його відкрила директор українознавчої школи мгр Надія Хоїнацька.

Другим промовляв голова Іллінойського відділу УККА інж. Орест Бараник, який наголосив, що той день геройського бою під Крутами став днем всієї молоді України, в якому згадується тих, що віддали все, що мали — молодість, щастя і життя за волю України.

Програму молоді провадив станичний Пласту, пл. сен. Андрій Дурбак, бо цього року Пласт відповідав за програму. З ним разом виступали ст. пл. Юра Заяць і пл. розв. Тома Антонович, які подали історичне тло й факти та коротку аналізу тієї події, що зблися перед 78 роками, тиждень після проголошення незалежности України IV Універсалом, 22-го січня 1918 року, в Києві. Їхні слова переплітались відповідними піснями, які співали всі присутні.

Після їхнього виступу учні 8-ої кляси школи Українознавства Катруся Вараґаш, Таня Гончарова, Лариса Зеліско, Маркіян Павлюк і Назар Скорупський деклямували вибрані строфи з поеми Івана Франка „До великого моменту...". Їх приготовила вчителька Слава Проців. Відтак, під проводом учительки Марії Климчак, шість сумівок-учениць 9-ої кляси — Іванка Браєн, Діяна Вруська, Ліда Галицька, Олена Дрозд, Катрина Єжевська і Марійнна Ривак — прочитали вірш „Їх було триста".

Свято-апель було, може, скромним, але щирим і зворушливим виявом подиву й пошани до крутянських героїв, яких слава живе й житиме довіку, бо передається з покоління в покоління. Велика участь уніформованої молоді СУМ і Пласту та учнів Школи Українознавства у вишиванках, як теж їхніх батьків та членів інших організацій, є доказом, що пам'ять героїв в народі постійно жива.

Свято-апель закінчено відспіванням національного гімну.

Належиться признання проводові місцевого Відділу УККА, який докладає зусиль, щоб гідно відзначувати наші національні річниці, які були милевими стовпами на дорозі до самостійної й соборної України, проголошеної 24-го серпня 1991 року.

І. Т. Ґ.

Ню Йорк готується до відзначення 10-ліття чорнобильської трагедії

Центральні установи — УККА, УАКР та Комітет десятиліття Чорнобиля запросили представників українських організацій та товариств Ню Йорку на зібрання, яке відбулося 5-го лютого ц. р. в домівці Товариства „Самопоміч".

Мирослав Шмігель і Андрій Ластовецький з'ясували ціль зібрання, а саме: вибір комітету для відзначення 10-ліття чорнобильської катастрофи та намічення пляну праці для відзначення цього трагічного десятиліття.

Метою праці комітету є поширення інформації про цю подію, щоб зрушити сумління американського суспільства та Уряду, що чорнобильська катастрофа — це світова проблема, яка вимагає негайної уваги і розв'язки.

Вибрано комітет в складі: голова — д-р Лев Добрянський; заступники голови — Наталія Дума і Надія Савчук; секретар — Микола Турецький, фінансові референти — Михайло Цвях, Оксана Лопатинська, Стефанія Косович; члени комітету — Корнель Василик, Мира Ганкевич, Андрій Ластовецький, Олег Лопатинський, Володимир Корнага, Юрій Костів, Петро Хархаліс, Мирослав Шмігель.

Плян праці комітету передбачує: інформації про чорнобильську катастрофу; відзначення „Дня Чорнобиля" проклямаціями на стейтовому і міському рівнях; освідомлююча акція про екологічні, соціяльні і технологічні проблеми, як наслідки чорнобильської катастрофи; збірка фондів на покриття видатків, зв'язаних з переведенням наміченої програми та на допомогу жертвам катастрофи; влаштування імпрез на терені Метрополії Ню Йорку для відзначення „Дня Чорнобиля" та для придбання фондів.

Комітет сходиться кожного тижня в понеділок о 6-ій год. вечора в домівці Товариства „Самопоміч", 98 Друга аве. в Мангеттені. Комітет запрошує до співпраці охочих допомогти в тому важливому ділі.

Н. Н.

Нова...

(Закінчення зі стор. 1)

Бельгії буде докладено зу-силь для того, щоб україн-сько-бельгійські відносини стали тіснішими і плідніши-ми.

О. Мороз схарактеризував цю візиту як визначну подію у політичному житті України. Він відзначив, що подолання браку інформації в Европі про Україну відбудеться спочатку саме в Бельгії. Однак голова українського парляменту вважає, що обсяг економічних зв'язків між двома країнами не відповідає можливостям і потребам ні України, ні Бельгії. Він висловив надію, що ця візита сприятиме цим зв'язкам.

У зустрічі з бельгійською делегацією брали участь також такі депутати й урядовці: Катерина Ващук — керівник групи народних депутатів з міжпарляментарних зв'язків з Бельгією, Ігор Осташ — секретар Комісії Верховної Ради у закордонних справах і зв'язках з СНД, Вячеслав Чорновіл — керівник фракції Руху, Ігор Юхновський — керівник групи „Державність", Антон Бутейко — перший заступник міністра закордонних справ України.

Сен. Р. Дол...

(Закінчення зі стор. 1)

гомі та Ореґоні Р. Дол переміг голосами 2-1, а у Тексасі здобув понад 50 відсотків голосів. Якщо наступного тижня успіхи Р. Дола будуть такими ж у Каліфорнії, Іллиной, Мишиґені, Огайо і Висконсині, то не має жодних сумнівів у тому, що він буде кандидатом Республіканської партії.

ТОКІЙСЬКИЙ ОКЕАНІЧНИЙ інститут „Ніккей“ пропонує здійснити грандіозний проєкт, який висуне Японію в лідери дослідників Світового океану. Мова йде про будівництво величезного корабля водотоннажністю 500,000 тонн. Він буде науковим центром, базою для інших дослідних кораблів, в тому числі підводних човнів, і водночас злітною смугою для літаків та космодромом для наукових ракет. Комплекс надаватиме свою модерну техніку і пов'язані з нею можливості вченим з усього світу для проведення спільних досліджень. В цілому проєкт передбачає два принципи: поперше, всі океанічні явища вивчатиметься у той момент, коли вони відбуваються, і подруге, — охоплюватиметься всі зміни в океані, зокрема підводні течії і гураґани, оскільки ці останні впливають не лише на поверхню океану, але й відчутно заторкують його дно.

ПОВІДОМЛЕННЯ
для членів 93-го Відділу

З днем 1-го квітня 1996 року 93-ій Відділ злучиться з Відділом 206-им, якого секретарем є:

ЛЕВ ГАРДІНК

Просимо членів 93-го Відділу звертатися у всіх справах плачення вкладок та забезпечення до секретаря 206-го Відділу на адресу:

Mr. Leon Hardink
P.O. Box 754
Woonsocket, RI 02895
(401) 658-1957

ГРОМАДСЬКІ ІМПРЕЗИ

Редакційні вістки про громадські імпрези будуть поміщені у „Свободі“ **тільки після появи платних оголошень** у щоденнику або „Українському Тижневику“.

Редакція „Свободи“

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
Чикаго, Ілл.
повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

в суботу, 23-го березня 1996 р., о год. 12-ій вполудне
в залі Українського Культурного Осередку
2247 W. Chicago Avenue, Chicago, Ill.

У загальних зборах зобов'язані взяти участь, з рішаючим правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делегати, та по два делегати наступних Відділів:

17, 22, 100, 103, 106, 107, 114, 125, 131, 136, 139, 157, 176, 220, 221, 243, 259, 301, 379, 395, 399, 423, 452, 472

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

У нарадах візьмуть участь:

Марта Лиско, секретар УНС
інж. Анатолій Дорошенко, контролер УНС
Стефко Куропась, радний УНС

Почесні члени Уряду УНС:

Степан Куропась
д-р Мирон Куропась

за УПРАВУ ОКРУГИ:

Стефко Куропась, голова — **Петро Питель, заст. голови**
Юліян Юринець, секретар — **Стефан Вербовий, касир**
Михайло Ольшанський
почесний голова Округи

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
ВУНСАКЕТ, Р. Ай.
— повідомляє, що —

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

в суботу 23-го березня 1996 р. о год. 1-ій по пол.
в залі ST. MICHAEL'S Ukrainian Orthodox Church Parish Hall
74 Harris Avenue, WOONSOCKET, R.I.

У загальних зборах зобов'язані взяти участь, з рішаючим правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делегати, та по два делегати наступних Відділів:

73, 93, 122, 177, 206, 241.

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо:

У нарадах візьме участь:

Олександер Ю. Благітка, касир УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:

Леон Гардінк, голова
Юрій Калита, секретар української мови
Теодор Клован, секретар англійської мови
Дженет Бардел, касир
Олександер Худолій, Почесний Голова Округи

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
ОЛБАНІ, Н.Й.
повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

в суботу 23-го березня 1996 р., о год. 2:30 по пол.
в домі Українського Клюбу
402 25th Street, WATERVLIET, N.Y.

У загальних зборах зобов'язані взяти участь, з рішаючим правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делегати, та по два делегати наступних Відділів:

13, 57, 88, 150, 266

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

У нарадах візьмуть участь:

д-р Нестор Олесницький,
заступник предсідника УНС
СТЕФАНІЯ ГАВРИЛЮК, радна УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:

Павло Шевчук, голова
Володимир Літинський, секр. **Володимир Варшона, касир**

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
РОЧЕСТЕР, Н.Й.
повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

в неділю 24-го березня 1996 р. о год. 1-ій по пол.
залля Українського Народного Дому
832 Joseph Ave., ROCHESTER, N.Y.

У загальних зборах зобов'язані взяти участь, з рішаючим правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делегати та по два делегати наступних Відділів:

43, 66, 217, 285, 316, 343, 367, 437

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

У нарадах візьме участь:

Уляна Дячук, предсідник УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:

Петро Дзюба, голова
Дмитро Пристай, секретар **Марія Сверида, касир**

ПОДІЇ

ПРЕМ'ЄРА ТВОРУ В. БАЛЕЯ

Ню Йорк. — Український Інститут Америки запрошує на прем'єру твору Вірка Балея "Dream-time" у виконанні камерної оркестри "Ear" із Каліфорнії. Концерт відбудеться у понеділок, 18-го березня, у Вейл Рісайтал Голл при Карнеґі Голл, 154 захід 57-ма вул. в Ню Йорку. Початок о год. 8-ій вечора. Квитки в ціні 15 і 10 дол. можна замовити, телефонуючи на число (212) 247-7800, або придбати в касі.

Економічна...

(Закінчення зі стор. 2)

китайський імпорт спричинив би підвищення цін на багато товарів широкого вжитку, маючи великий неґативний вплив на родини з низькими заробітками.

Дійсною проблемою американського робітника є зміна, а не чужа торгівля. Комп'ютерна і телекомунікаційна технологія змінюють методи праці. Працівники мусять освоювати нові кваліфікації, якщо бажають втримати працю і проспервувати. Це, разом з корпораційними скороченнями і посиленою конкуренцією, не є легко сприйняти і в цьому причина незадоволення.

❊ FUNERAL DIRECTORS ❊